

Dierbare Broeders en Zusters,

De openingswoorden uit de Regel van Sint-Benedictus zijn ons genoegzaam bekend: *“Ausculta, o fili, precepta magistris et inclina aurem cordis tui.”* (“*Luister, mijn zoon, naar de richtlijnen van uw meester, en neig het oor van uw hart.*”)

Als eerste voorwaarde voor een leven in Christus' navolging stelt onze Heilige Vader het luisteren, het horen, het ge-hoor-zamen, het openen van het oor van ons hart. 'Ausculta' en 'Pervenies': het eerste en het laatste woord van de Regel: het eeuwig leven verwerven, begint bij het luisteren. Deze opmerking aan het begin van de Regel is zeker niet overbodig. Want, zoals de man van het Evangelie, zijn wij allen doofstom. Doof en stom.

Wij zijn doof omdat wij opgesloten leven in onze eigen wereld, in onze eigen ideeën, onze eigen opvattingen en verlangens, onze eigen rijkdom. Wanneer het Woord van God tot ons spreekt, dan komt Hij deze kleine zelfingenomen wereld verstoren, als een *“tweesnijdend zwaard”* dat dwars door onze egoïstische natuur heen snijdt. Het Woord van God spreekt ons over naastenliefde, over barmhartigheid, zelfgave, offer, over liefde tot de dood en de dood van het kruis. Dat zijn dingen die botsen met onze natuurlijke drang tot macht, bezit en eigenbelang. Daarom zijn we soms liever doof en sluiten graag onze oren voor wat God ons zegt.

Wij zijn ook stom. Stom niet zozeer omdat we niet kunnen spreken, wel integendeel we houden maar niet op met spreken, maar stom omdat wat we zeggen vaak onzinnig is. Het Griekse woord dat in onze evangelietekst wordt gebruikt betekent letterlijk niet iemand die niet spreken kan, maar iemand die verward spreekt, iemand die onverstaanbaar spreekt.

Wellicht is er nog nooit zo'n tijd geweest als de onze, waar het woord zo'n grote plaats inneemt: op tv, radio, internet, mobiele telefoon: iedereen spreekt, iedereen heeft en geeft zijn mening, de wereld is één grote talkshow geworden. Deze democratisering van het woord is op zich niet slecht, want het publieke debat blijft zo niet langer gemonopoliseerd door een kleine groep weldenkende intellectuelen. Maar tegelijkertijd is er ook een schaduwzijde aan dit proces: er wordt immers zoveel gepraat, dat de woorden hun betekenis en hun waarde verliezen. Het is een beetje de terugkeer van de toren van Babel. Er wordt zoveel onzinnig gebabbeld, dat het echte woord, het Woord van God, in dit lawaai onverstaanbaar wordt.

De vraag stelt zich nu: hoe kunnen we genezen van onze doofstomheid? Er is hiervoor slechts één geneesmiddel: dat is ons te laten aanraken door de mensgeworden God, door Jezus Christus, het Eeuwige Woord; onze tong en onze oren te laten aanraken door het speeksel uit de mond van het vleesgeworden Woord Gods. Het teken dat Jezus verricht in ons evangelie is heel krachtig. Men vraagt Jezus dat hij de doofstomme de hand op zou leggen. Maar Jezus gaat veel verder en steekt hem de vingers in de oren en raakte zijn tong met speeksel aan. Dit toont aan enerzijds hoe realistisch de menswording van God is en anderzijds hoe wij, om

genezing te kunnen verkrijgen, God moeten binnenlaten in de intimiteit van ons persoonlijke leven. Wij moeten ons laten aanraken door Jezus in onze oren, in onze mond, met Zijn speeksel.

Het is niet zonder reden dat de Apostelen en samen met hen de Kerk door de eeuwen heen dit diep evangelische symbool zijn blijven herhalen tijdens de liturgie van het doopsel. In het doopsel wordt onze ziel immers geopend tot het geloof. Sint-Ambrosius schrijft hierover al in het jaar 387: *“De Geheimen van de opening (tot het geloof) werden gevierd wanneer de priester je de oren aanraakte ... opdat je oren zich zouden openen voor het Woord en de priesterlijke aanmaning.”* (De Sacrament. I, 3; De Myster. I,3). Doorheen de tekens, verricht door Jezus of door de priester in zijn naam, maakt de Heer de mysteries van het Rijk Gods bekend. En de uiteindelijke zin van deze tekens is Jezus zelf (cf. CKK, nr 1151). Wanneer de priester, zoals Christus en in Naam van Christus, de woorden *“Effeta”*, *“Ga open”* over de dopeling uitspreekt, betekent hij hiermee dat deze opening tot het geloof slechts tot stand kan komen door Jezus Christus. Enkel Jezus Christus kan onze oren, onze tong, ons hart, onze ziel openen tot het geloof, dat wil zeggen tot een leven in overgave en eenheid met Hem, de gekruisigde en verrezen Heer.

Dierbare Broeders en Zusters, wanneer in onze tijd alle Waarheid, alle Goedheid, alle Schoonheid lijkt meegesleurd te worden in een donkere stroom van zonde; wanneer de *“rook van Satan”*, zoals paus Paulus VI het zei, wanneer de *“rook van Satan (...) (zelfs) is binnengedrongen in de Kerk (letterl. “het Godsvolk”)*”, dan kunnen wij geneigd zijn om te vluchten en ons hart in een hopeloze woede af te sluiten. Ons geloof leert ons echter het tegenovergestelde. Ons geloof leert ons ons hart te openen, zonder angst. Want ons geloof geeft ons de zekerheid dat Jezus Christus uiteindelijk triomfeert over alle kwaad, alle zonde. Dat geen enkele onrechtvaardige aan het verschrikkelijke oordeel van God zal ontkomen. En dat zij die tot het einde toe trouw blijven, in Zijn heerlijkheid zullen worden opgenomen.

“Effeta”, *“Ga open”*: het waren de woorden van Christus aan de doofstomme en het waren ook de historische woorden van Paus Johannes-Paulus II op het Sint-Pietersplein in Rome vlak na zijn pauskeuze, en die wij ook vandaag nog eens diep in ons hart kunnen laten doordringen: *“Vreest niet! Heb geen angst! Opent wijd de deuren voor Christus en Zijn reddende kracht.”* Amen.